

KADERNOTA 2022

KADERNOTA 2022

Verantwoording

Omgevingsdienst Groningen

Datum: 8 september 2020

Versie: 1.0

1 INHOUDSOPGAVE

1	INHOUDSOPGAVE	3
2	INLEIDING	4
3	OPGAVEN EN AMBITIES ODG	5
4	INTERNE ONTWIKKELINGEN	7
<i>4.1</i>	<i>ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN</i>	<i>7</i>
<i>4.2</i>	<i>BESTUURLIJKE ONTWIKKELINGEN</i>	<i>9</i>
<i>4.3</i>	<i>INHOUDELIJKE ONTWIKKELINGEN</i>	<i>10</i>
5	EXTERNE ONTWIKKELINGEN	12
<i>5.1</i>	<i>WET- EN REGELGEVING</i>	<i>12</i>
6	ALGEMENE FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN	17
<i>6.1</i>	<i>ALGEMEEN</i>	<i>17</i>
<i>6.2</i>	<i>INHOUDELIJK</i>	<i>17</i>
7	RISICOPARAGRAAF	19

2 INLEIDING

Geachte leden van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen,

Hierbij bieden wij u de kadernota voor 2022 aan. Deze nota biedt de kaders voor het opstellen van de begroting 2022–2025. Deze kaders zijn te clusteren naar de volgende thema's, die in de volgende paragrafen zijn toegelicht:

- Opgave en ambities Omgevingsdienst Groningen
- Interne ontwikkelingen
- Externe ontwikkelingen
- Algemene financiële uitgangspunten
- Risicoparagraaf

Wij bieden u komend voorjaar de begroting 2022–2025 aan, voordat deze formeel voor een zienswijze aan de gemeenteraden en provinciale staten wordt toegezonden. Een aantal ontwikkelingen is uitgesteld van 2021 naar 2022, de inhoud van deze kadernota komt voor een groot gedeelte overeen met die van 2021.

Daarnaast bevinden we ons op het moment van schrijven midden in de coronacrisis. In het Algemeen Bestuur is eerder met u gedeeld dat wij op dit moment geen nadelige financiële effecten verwachten als gevolg hiervan. Mochten hier door voortschrijdend inzicht andere beelden over ontstaan, dan delen wij dit met u en indien nodig leggen wij een begrotingswijziging voor.

Namens het Dagelijks bestuur

Voorzitter,

Secretaris,

3 OPGAVEN EN AMBITIES ODG

2022 is het jaar waarin de Omgevingsdienst Groningen (hierna ODG) te maken krijgt met een aantal grote veranderingen. Samen met u gaan we werken volgens de nieuwe Omgevingswet en het nieuwe sturing- en financieringsmodel van de ODG. Twee grote en ambitieuze veranderingen, waar we vol goede moed en enthousiasme naar uitkijken. Deze nieuwe manieren van werken zijn een belangrijk fundament voor onze organisatie en helpen om onze betekenis en bijdrage voor de regio te versterken. Beide opgaven stonden gepland voor het jaar 2021. Uitstel geeft ons de mogelijkheid om ons nog beter voor te bereiden. Tevens gaat de ODG in 2022 over op een vernieuwde versie van het zaakstelsel LOS en bereiden wij ons voor op de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel. Hier komen wij in hoofdstuk 5 verder op terug.

Naast bovengenoemde hebben we gezamenlijk te maken met landelijke besluitvorming. Denk hierbij aan de Wet Kwaliteitsborging Bouw, Zeer Zorgwekkende Stoffen en ontwikkelingen rondom de Wet Natuurbescherming. Wij dragen als dienst bij aan het realiseren van de ambities van de bevoegde gezagen. In sommige gevallen zit er een spanningsveld tussen de ambities en de praktische uitvoering. Vaak wordt dit gedreven vanuit de financiële middelen die er beschikbaar zijn. Het is onze rol om tijdig aan te geven wat wel en niet mogelijk is in de uitvoering. De ODG kan toegevoegde waarde leveren door aan de voorkant mee te denken over plannen en ambities, om zo effectieve uitvoering mogelijk te maken.

De huidige coronacrisis heeft gezorgd voor een andere manier van werken; dit geldt voor onze medewerkers maar ook voor al onze samenwerkingspartners. We werken meer op afstand. De afgelopen periode heeft uitgewezen dat we als dienst flexibel zijn zodat ons werk doorgang vindt. We verwachten dat we in de toekomst ook meer op deze manier werken dan voorheen. Dit heeft voordelen, en het vraagt ook van eenieder om actief elkaar op te zoeken.

Onze inzet voor de begroting 2022–2025 is om binnen de beschikbare middelen onze dienstverlening aan de deelnemers verder te optimaliseren. Dit betekent dat wij bij het opstellen van deze kadernota op voorhand niet uitgaan van extra uitgaven of meevallers ten opzichte van de begroting 2021–2024. Hiermee houden wij rekening met de financiële positie van onze deelnemers. Gemeenten hebben aangegeven vanwege hun financiële positie risico's te zien waar het gaat om het meerjarig perspectief.

De ODG kent een aantal (financiële) risico's (zie hoofdstuk 7). Daarnaast verwachten we, bij de invoering van het nieuwe financieringsmodel, een aantal financiële verschuivingen. De totale omvang van de begroting zal naar verwachting nagenoeg gelijk blijven.

De ODG gaat zoals u van ons gewend bent het jaar 2022 in met ons kompas als leidraad:

'in alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige en schone leefomgeving in onze regio'

Wij zijn een: *'onafhankelijke betrouwbare kennispartner die de klant centraal stelt'*.

Uit het kompas van de organisatie en onze opgave, halen we vijf hoofdpunten om ons op te richten de komende jaren. Deze punten herkent u en staan ook in 2022 voor ons centraal omdat wij geloven dat deze punten bijdragen aan het samen veranderen en samen verbeteren. Hieronder nemen wij u op hoofdlijnen mee:

- **We hebben een betrouwbare dienstverlening en geven verantwoording over ons werk:** onze werkwijze is voorspelbaar en transparant voor de omgeving en in het bijzonder voor de opdrachtgevers. Zij ontvangen drie keer per jaar een kwantitatieve en kwalitatieve rapportage met de belangrijkste informatie over de uitgevoerde producten en diensten, de effecten voor onze leefomgeving en de trends en ontwikkelingen. Hiermee stellen we opdrachtgevers niet voor verrassingen.
- **We zijn een efficiënte organisatie:** we doen de goede dingen op het juiste moment. Adequate uitvoering van onze inhoudelijke producten en diensten en op een verantwoorde wijze omgaan met de middelen die voor de organisatie door het bestuur beschikbaar zijn gesteld.
- **Samenwerking & sensitiviteit staan centraal:** we weten elkaar te vinden, zowel intern als extern. We begrijpen onze eigen rol en die van de ander. Zo zijn we nog beter in staat om kwaliteit te leveren.
- **We zijn een kennisorganisatie:** al onze medewerkers voldoen aan de kwaliteitscriteria en blijven zich door ontwikkelen. Dit betreft niet alleen vakinhoudelijke kennis over vergunningverlening, toezicht & handhaving, maar ook kennis over de lokale en regionale opgaven, samenwerkingsverbanden en wat het betekent om te opereren in een bestuurlijke omgeving.
- **We zijn klaar voor de verandering:** we denken vanuit de klant, zijn flexibel, beschikken over de juiste kennis en weten onze kennispartners te vinden. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van onze taak en rol en overzien we wat de veranderende omgeving van ons vraagt. We leren hoe we onszelf continue kunnen verbeteren, en zijn sparringpartner voor onze omgeving. Zo zijn we klaar om de aankomende veranderingen te omarmen (o.a. Omgevingswet en nieuwe financieringsvorm).

De ODG zal in de komende jaren zich op bovenstaande punten verder ontwikkelen en inzetten op drie sporen, om samen met onze klanten en partners resultaten te boeken ten behoeve van een veilige en schone leefomgeving en de aankomende veranderingen te kunnen realiseren. Het is bij al deze ontwikkelingen van belang dat we het uitbouwen en verstevigen van vertrouwen verder voortzetten met elkaar.

DE ODG OP WEG NAAR 2022 De 3 sporen voor de komende jaren

4 INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.1 Organisatorische ontwikkelingen

4.1.1 Verhoogde inzet IT

2022 is op IT gebied een uitdagend jaar. De ODG gaat over op een vernieuwde versie van het zaakstelsel LOS. Microsoft ondersteunt per oktober 2021 niet meer het platform waar het LOS op draait. Daarom is een nieuwe versie ontwikkeld waar de ODG noodgedwongen naar over moet (rond de zomer 2021). Onderzoek bij andere omgevingsdiensten wijst uit dat de database van de nieuwe versie nagenoeg gelijk is, maar dat het systeem er voor gebruikers anders uit ziet. Op dit moment is nog niet duidelijk of de overgang naar de nieuwe versie zal leiden tot productieverlies. De extra kosten voor de nieuwe versie van het systeem bedragen ca € 35.000 per jaar.

De ODG schrijft op dit moment ook tijd in het zaakstelsel LOS. Dit is in de nieuwe versie van het LOS niet meer mogelijk. Tijdschrijven is de basis van de kengetallen voor de productie. Die zijn van groot belang voor het berekenen van de deelnemersbijdrage conform het nieuwe financieringsmodel. Er is inmiddels een tijdschrijfsysteem aangeschaft dat per 1 januari 2021 operationeel wordt. Op deze wijze faseren we de veranderingen. De extra kosten voor het nieuwe systeem bedragen ca. € 10.000 per jaar.

Zoals ook eerder in het Algemeen Bestuur gedeeld, eindigt het contract met onze huidige leverancier van het zaakstelsel in augustus 2023. De ODG zal in 2022 de aanbesteding van een nieuw systeem opstarten, zodat een soepele overgang gegarandeerd kan worden. Er vindt nog onderzoek plaats in welke vorm de aanbesteding zal worden gedaan. De komst van de Omgevingswet vraagt ook aanpassingen in onze werkprocessen, die we technisch gezien zoveel mogelijk in het aanbestedingstraject mee zullen nemen. Ervaring in den lande leert dat de implementatie van een nieuw zaakstelsel gepaard gaat met productieverlies.

Daarnaast brengt de invoering van de Omgevingswet ook wijzigingen op het gebied van IT met zich mee. Zo komt het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Alle digitale informatie is straks op één plek te vinden: het Omgevingsloket. Technisch gezien zijn we aangesloten op het DSO. De nieuwe versie van het zaakstelsel en integreren van nieuwe werkwijzen omtrent het DSO in de organisatie zijn de voornaamste werkzaamheden die nog moeten worden opgepakt. Jaarlijkse aansluitkosten voor het DSO bedragen € 10.000 per jaar.

Ook komt er het Register Externe Veiligheid (REV). Het is een database waarin de informatie over de veiligheidsrisico's wordt verzameld en inzichtelijk gemaakt. Met de komst van de Omgevingswet bundelt de overheid namelijk de regels voor milieu en ruimtelijke projecten. Bij de start van een project weet men door raadpleging van het REV welke veiligheidsrisico's er zijn. De gemeenten zijn als bronhouder verplicht de gegevens aan te leveren. De kosten voor het REV zijn nog niet bekend.

Tot slot sluit de ODG in 2021 aan op Inspectievew Milieu. Dit is een door het Rijk verplichte aansluiting die het mogelijk maakt om milieugegevens uit te wisselen tussen toezichthoudende instanties. De jaarlijkse aansluitkosten bedragen momenteel € 10.000. Het Rijk wenst deze bijdrage te verhogen naar € 25.000 per jaar. De omgevingsdiensten hebben hierop mede namens hun deelnemers een reactie aan het Rijk gegeven; de uitkomst hiervan is nog onduidelijk.

IT en data krijgen een steeds grotere rol in onze organisatie. Dit biedt kansen om werkzaamheden efficiënter en effectiever uit te voeren. Zo kunnen wij steeds meer informatie,- en datagestuurd gaan werken, om steeds beter bij te kunnen dragen aan de beleidsdoelstellingen van de opdrachtgevers en om hier beter over te kunnen verantwoorden. Met deze manier van werken wordt de ODG een steeds slimmere organisatie, die gebaseerd op betrouwbare informatie het naleefgedrag in de omgeving kan bepalen en gerichte acties daarop kan zetten. Echter brengt de grotere rol van IT ook ontwikkelkosten en implementatiekosten met zich mee. In de risicoparagraaf komen wij hierop terug.

De ODG heeft in de meerjarenbegroting € 100.000 extra gereserveerd voor IT. Daarmee heeft de ODG voorzien in de dekking van de stijging van een aantal structurele kosten. Het huidige IT budget is niet toereikend om de aanbesteding voor het nieuwe zaakstelsel op te starten. Daarom is al eerder met het Algemeen Bestuur afgesproken om een gedeelte van de Algemene Reserve hiervoor aan te spreken in 2022. Hier is bij de besteding van het overschot van de jaarrekening 2019 rekening gehouden door een bedrag toe te voegen aan de Algemene Reserve. We verwachten in 2022 € 200.000 te moeten onttrekken uit de Algemene Reserve ten behoeve van IT.

4.1.2 Opleiden en integreren nieuwe werkwijzen

We bereiden ons de komende periode voor op de nieuwe ontwikkelingen, door met name in te zetten op opleidingen en het optimaliseren van werkprocessen. Dit zijn zowel individuele opleidingen om bijvoorbeeld te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria, maar ook incompany trainingen om de organisatie als geheel van kennis te voorzien (bijv. trainingen advisering ter voorbereiding op de Omgevingswet). Zoals u in de vorige paragraaf hebt kunnen lezen vraagt ook de overgang op een nieuwe versie van het zaakstelsel de nodige opleidingsuren. We verwachten dit voor het grootste gedeelte in het najaar van 2021 te kunnen doen, met een uitloop naar 2022.

Daarnaast zetten we volop in op (door)ontwikkeling van medewerkers en geschikt maken van nieuwe medewerkers om in te spelen op de krappe arbeidsmarkt. Ook in 2022 zullen we volop in zetten op het ontwikkelen van onze medewerkers. Wij willen de kennisorganisatie zijn die u op dit gebied van ons mag verwachten. Dit doen we met ons reguliere opleidingsbudget.

2022 is het jaar waarin we de veranderingen ook daadwerkelijk doorvoeren en dit vraagt wat van onze organisatie. We verwachten dat we in ieder geval heel 2022 werken aan het zorgvuldig implementeren en leren van de nieuwe veranderingen.

4.1.3 Arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid

In de meerjarenbegroting 2020–2023 heeft u kunnen lezen dat de ODG wil inzetten op de arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd om jaarlijks € 100.000 hiervoor te reserveren. In afstemming met de vakbonden hebben we het budget ingezet voor zowel specifiek onze oudere medewerkers als alle medewerkers. De komende jaren blijven we dit doen. In de meerjarenbegroting is hier een bedrag van € 100.000 voor gereserveerd per jaar.

4.1.4 Kantoor ODG

De ODG is sinds de oprichting in november 2013 gevestigd aan de Lloydsweg 17 te Veendam. Het kantoorpand is gehuurd tot en met het jaar 2024 (met een optie tot één jaar verlenging). Bij de start van de ODG zijn er investeringen gedaan om het pand om te bouwen tot een geschikt kantoor (het was een transportbedrijf). In de tussenliggende jaren zijn er weinig grote investeringen gedaan en is met name klein onderhoud gepleegd. Vooruitkijkend naar 2024 zal een groot gedeelte van de inventaris afgeschreven zijn. Daarnaast is de vraag wat de nieuwe ontwikkelingen voor ons kantoorgebruik zullen betekenen. Hierbij moet u denken aan de manier waarop we ons kantoor gebruiken – meer thuiswerken, daardoor meer ontmoeting op kantoor –, de komst van de Omgevingswet en eventuele gevolgen voor van taken/personeelomvang naar de ODG. De komende periode zullen wij, samen met u, nadenken over hoe we het beste om kunnen gaan met de (toekomstige) kantoor situatie van de ODG.

4.2 Bestuurlijke ontwikkelingen

4.2.1 Nieuw financieringsmodel

Het Algemeen Bestuur heeft de opdracht gegeven om over te gaan op een nieuw sturings- en financieringsmodel. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur op 11 december 2019 wordt met het nieuwe financieringsmodel begroot op basis van output ($p \times q$) en afgerekend op begrotingsbasis. Het Algemeen Bestuur heeft destijds geconcludeerd dat dit in de huidige situatie het beste past, maar dat de ODG in de toekomst eventueel over kan gaan op een model waarin de werkelijke productie wordt afgerekend. Er is daarom een evaluatiemoment over drie jaren na invoering van het model afgesproken. Zoals eerder aangegeven verwachten we financiële verschuivingen (herverdeeffecten) met het nieuwe financieringsmodel. Daarom heeft het Algemeen Bestuur besloten om een zachte landing te creëren alvorens het nieuwe model wordt ingevoerd.

De invoeringsdatum was gepland op 1 januari 2021. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de invoering een jaar uit te stellen. Met name de lopende discussie rondom de basistaken en het destijds ontbreken van eenduidige kengetallen, maakte dat niet tijdig conform de nieuwe systematiek een zorgvuldige berekening beschikbaar was.

De planning is er op gericht om in het najaar van 2020 de financiële consequenties in beeld te hebben, zodat op basis hiervan het gesprek over het creëren van een zachte landing kan plaatsvinden. Vervolgens zal het Algemeen Bestuur een definitief besluit nemen over het financieringsmodel in januari 2021 en kan de ODG daarna de (financiële) uitgangspunten verwerken in de begroting 2022. De nieuwe berekening houdt nog geen

rekening met de wijzigingen in producten en kengetallen die gaan komen na invoering van de Omgevingswet. Welke consequenties dit heeft, is nu nog niet inzichtelijk. Hiervoor zullen we ook eerst ervaring moeten opdoen met de Omgevingswet en kengetallen moeten monitoren.

Met het nieuwe financieringsmodel gaan we toe naar een werkwijze waarin het uniforme beleid, de afspraken over de basistaken en de risico analyses op een meer gestructureerde wijze gaan bepalen wat wij voor de opdrachtgevers gaan uitvoeren. De wens is daarbij om meer inzicht te verkrijgen in welke producten de ODG precies levert en voor welke prijs. Een outputgerichte benadering past hierbij.

Deze werkwijze vraagt het nodige, zowel van de ODG als de opdrachtgevers. Zo is het voor de ODG in essentie van belang om op transparante wijze de gegevens over de productie in beeld te (blijven) brengen en gedurende het jaar een advies uit te (blijven) brengen over de uitvoering van de jaaropdracht van een daaropvolgend jaar en door vertalen naar een financiële bijdrage. Voor de opdrachtgevers is het van belang om heldere en uniforme kaders mee te geven ten aanzien van de uitvoering en de productie gedurende het jaar nauwlettend te volgen. Dit om ook de raden en staten mee te nemen in eventuele mee- of tegenvallers. Zoals aangegeven werken we volgens het uniforme beleid, dat er tevens op gericht is om steeds meer risicogestuurd te gaan werken. Risicogestuurd werken biedt kansen voor meer efficiëntie. Een belangrijk aandachtspunt is dat we dit gezamenlijk doen en hierbij de kwaliteit van de dienstverlening hoog houden.

2022 zal het jaar zijn waarin we leren met elkaar; we zullen met elkaar moeten wennen aan de nieuwe werkwijze. Dit vraagt in 2022 de tijd en de ruimte om te leren. De ODG heeft in de meerjarenbegroting een bedrag van € 100.000 opgenomen voor 2022 om het nieuwe financieringsmodel te implementeren en verder te ontwikkelen (n.a.v. Omgevingswet bijvoorbeeld).

4.3 Inhoudelijke ontwikkelingen

4.3.1 Brzo

De uitvoering van Brzo taken vindt in afstemming plaats met de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe, waarvan de twee laatstgenoemden geen onderdeel uitmaken van onze GR. Voor de uitvoering van de taken vindt er aparte financiering plaats vanuit de drie provincies. Dit zijn gelabelde middelen. Indien er aan het eind van een boekjaar middelen overblijven, dan zal er conform de samenwerkingsovereenkomst, een bestemmingsreserve Brzo worden gevormd.

Onze inzet voor de begroting 2022–2025 is om binnen de beschikbare middelen onze producten en diensten te leveren. Dit betekent dat wij bij het opstellen van deze kadernota op voorhand niet uitgaan van extra uitgaven of meevallers ten opzichte van de begroting 2021–2024. Wij gaan daarbij uit van een productie van 100% en

het volledig benutten van de middelen in 2021 en houden daarmee op voorhand geen rekening met het vormen van een bestemmingsreserve. Mocht dit na het boekjaar 2021 wel het geval zijn, dan worden met de drie provincies aparte afspraken gemaakt over hoe de middelen worden ingezet.

Ten behoeve van de uitvoering wordt gebruik gemaakt van de overhead (denk aan IT, kantoormiddelen e.d.). In de jaarlijkse bijdrage van de provincies zitten tevens middelen voor de overhead verwerkt. Zoals hierboven aangekondigd gaat de ODG in 2023 over op een nieuw zaaksysteem. De bekostiging hiervan moet nog verder worden onderzocht. Indien wij aan de deelnemers van de ODG extra middelen moeten vragen, zullen wij hierover ook in gesprek gaan met de noordelijke provincies. Voor de uitvoering van de Brzo taken wordt immers ook gebruik gemaakt van hetzelfde zaaksysteem.

Evaluatie Brzo

Voor de uitvoering van de Brzo taken is een Noordelijke Maat ontwikkeld. Er is afgesproken dat de Noordelijke Maat, als project, na een periode van vier jaar geëvalueerd zal worden¹. De uitvoering volgens de Noordelijke Maat is in 2019 officieel van start gegaan. Dit betekent dat in 2023 de evaluatie zal plaatsvinden. In 2022 starten de voorbereidingen voor de evaluatie. De indruk is dat nu de focus op het VTH vakgebied 'te eng' is opgenomen. De kwaliteit van VTH is sterk verbonden met inhoudelijk advies en van data, De voorkeur is om dit ook expliciet op te nemen in de Noordelijke Maat. Dit zal een onderwerp van de evaluatie zijn. De evaluatie kan plaatsvinden met de regulier beschikbare middelen.

4.3.2 Gebiedsgericht werken

Verbondenheid en kennis van de opdrachtgevers en het gebied waarvoor we werken is van belang voor de uitvoering van ons werk. Samen met onze opdrachtgevers willen we nagaan in hoeverre gebiedsgericht werken kan bijdragen aan de intensivering van de samenwerking tussen de ODG en onze opdrachtgevers in het belang van de inwoners, bedrijven en instellingen binnen ons samenwerkingsgebied. Juist gezien de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022 en de veranderende rol van de overheid, kan deze vorm van werken er aan bijdragen dat omgevingsvisie, omgevingsplannen en de realisering van de wensen van de inwoners, bedrijven en instellingen op een goede wijze kunnen worden opgepakt. Door de opgebouwde kennis van het gebied, kan de ODG een waardevolle bijdrage leveren aan de omgevingsvisie en –plannen. We zullen hiertoe met onze opdrachtgevers in overleg gaan, met de regulier beschikbare middelen. Voorwaarde blijft de uniformiteit van werkprocessen, waarmee continuïteit en kwaliteit gewaarborgd blijft.

¹ Voorhands wordt een eerste periode van vier jaar voorzien om voldoende valide uitvoeringsgegevens te verzamelen voor een zinvolle structurele evaluatie en eventuele bijstelling van de Noordelijke Maat. Deze periode komt ook tegemoet aan de doelen van de Noordelijke Maat tot rust in de opdrachtgever–opdrachtnemer relatie en een heldere en vooraf voor meerdere jaren berekende inzet, output en begroting.

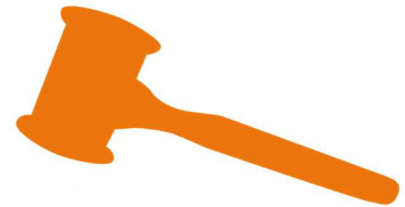

5 EXTERNE ONTWIKKELINGEN

5.1 Wet- en regelgeving

5.1.1 Omgevingswet

Zoals aangegeven is de inwerkingtreding van de Omgevingswet uitgesteld naar 1 januari 2022. Dit betekent dat er een jaar langer de tijd is om de nodige voorbereidingen te treffen. Een deel van de voorbereidingen kunnen wij zelfstandig organiseren (te denken valt aan het aansluiten op het DSO-LV), maar voor het merendeel van deze voorbereidingen zijn wij afhankelijk van de keuzes en het tempo van opdrachtgevers (te denken valt aan het doorvoeren van wijzigingen in onze werkprocessen).

Het Regionaal Platform Omgevingswet voert maandelijks overleg. In dit overleg vindt afstemming plaats over de implementatietrajecten van de Omgevingswet. Deelnemers aan dit overleg zijn naast de ODG, de projectleiders van gemeenten, provincie Groningen, Veiligheidsregio Groningen, GGD, waterschappen en Rijkswaterstaat. We maken ook gebruik van de expertise van de 29 omgevingsdiensten in Nederland.

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Dit betekent dat onze werkwijze voor de uitvoering van VTH-taken vanaf inwerkingtreding is afgestemd op de Omgevingswet en dat de kaders voor VTH veranderd zijn. Onze werkwijze gaat straks veranderen; doorlooptijden van vergunningen zijn korter, er komt meer interbestuurlijke afstemming gedurende het proces en er komt voor opdrachtgevers de mogelijkheid om voor milieuvergunningen leges te heffen. Hier hoort ook bij de grotere afwegingsruimte die gemeenten bij inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen. De ODG heeft veel expertise en data beschikbaar over een groot aantal thema's die terugkomen in de gemeentelijke omgevingsplannen. Het uitgangspunt is dan ook dat de ODG de gemeenten en provincie ondersteunt bij het vormgeven van de Omgevingsplannen en de Omgevingsverordening.

De invoering van de Omgevingswet is de start van een transitieperiode die zeker duurt tot 1 januari 2029. In de jaren tussen de invoering van de Omgevingswet en 2029 zullen regelmatig wijzigingen in de toetsingskaders plaatsvinden die alsdan geïmplementeerd dienen te worden. Dat betekent ook in die periode dat we regelmatig processen en bedrijfsvoering moeten aanpassen, inclusief ondersteunende systemen, ICT en de daar bijbehorende training & opleiding. Met elkaar zullen we moeten gaan leren hoe het werkt en welke effecten dit heeft, zowel t.a.v. kosten als werkprocessen.

Eerder is € 100.000 structureel begroot voor de implementatie en adaptie van de Omgevingswet. Wij verwachten dat er in het implementatiejaar meer nodig is en tevens het risico op productieverlies door de nieuwe manier van werken. Daarom stellen wij voor om in 2022 € 100.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve om productieverliezen te kunnen opvangen.

5.1.1.1 Instrumenten Omgevingswet

De instrumenten financiële zekerheidstelling en bestuurlijke boete zijn aan de Omgevingswet gekoppeld. In 2020 werkt het IPO aan uitvoeringsregels. Op verzoek van de bevoegde gezagen (provincies) adviseert de ODG over de regelgeving. Het is nog niet duidelijk waar de uitvoering van de twee instrumenten wordt gelegd; bij de provincies of bij de ODG. Afhankelijk van de keuze zal dit leiden tot kleinere of grotere uitvoeringskosten voor de ODG. Wel is duidelijk dat er uitvoeringskosten aan verbonden zijn.

5.1.1.2 Externe veiligheid

Omgevingsveiligheid is een belangrijke factor om de risico's van installaties en activiteiten voor de omgeving te bepalen en tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Ook onder de Omgevingswet blijft de toets aan het plaatsgebonden risico bestaan: het Groepsrisico. Dit risico wordt per activiteit of installatie bepaald.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden zijn gebieden rond een activiteit met gevaarlijke stoffen waarbij dodelijke slachtoffers kunnen vallen door een incident met die stoffen. Er wordt onderscheid gemaakt in drie mogelijke effecten van zo'n incident: hittestraling, drukgolven en hittegolven. De bijbehorende aandachtsgebieden zijn brand-, explosie en gifwolkaandachtsgebieden. Het bevoegd gezag is aan zet om die risico's op tijd in beeld te hebben.

Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2022) moet in het omgevingsplan rekening worden gehouden met een groep risicobeoordeling volgens het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, met hierin opgenomen de aandachtsgebieden. Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan deze aandachtsgebieden voor bestaande activiteiten van rechtswege gelden.

Financiering

Per 1 januari 2021 verandert de financiering van de Omgevingsveiligheid. Tot en met 2020 werden diverse werkzaamheden op het gebied van omgevingsveiligheid gefinancierd uit de Impulsgelden, die het Rijk via de provincie aan de omgevingsdiensten beschikbaar stelde. Vanaf 1 januari 2021 zullen de middelen via het gemeentefonds bij de gemeenten terecht komen. In 2020 worden afspraken gemaakt met onze opdrachtgevers om deze middelen in te zetten voor de dienstverlening van de ODG. Meest waarschijnlijk is een ophoging van de deelnemersbijdrage (gefinancierd van uit het gemeentefonds) en een ophoging van de jaaropdrachten met de feitelijke werkzaamheden.

5.1.2 Wet kwaliteitsborging bouw

Op 1 januari 2022 zal de Wet Kwaliteitsborging bouw inwerking treden. Met dit wetsvoorstel wordt een nieuwe stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen geregeld waarbij er meer taken in de markt worden belegd.

Het is voor de ODG van belang om de komende tijd, samen met onze opdrachtgevers, de precieze impact voor de uitvoering van de verschillende VTH taken in beeld te brengen. Daarnaast zullen wij ons moeten voorbereiden op de nieuwe werkprocessen, door de veranderende relatie met de opdrachtgevers, kwaliteitsborger, de bouwconsument en de bouwende partijen.

Vooralsnog is de verwachting dat de impact van de wet, geen directe impact heeft op de hoeveelheid werk die wij kunnen bieden voor onze vaste medewerkers. Dit komt voornamelijk voort uit het feit dat veel werkzaamheden op dit gebied in de afgelopen jaren met inhuurkrachten worden opgelost, mede gelet op de toekomstige ontwikkelingen. Wel zorgt de kwaliteitscriteria voor meer regionale samenwerking. Indien uit de impactanalyse toch blijkt dat er substantiële wijzigingen optreden, dan zal hier een voorziening voor worden opgenomen in de begroting.

5.1.3 Energie

De Provincie Groningen is in samenwerking met de ODG het project "Energiebesparing bij Bedrijven" gestart. Dit project eindigt op 1 januari 2021. We zijn nu aan het onderzoeken of en hoe het project verder vorm gaat krijgen. Mocht dit leiden tot wijzigingen in de begroting, dan zal dit via een begrotingswijziging worden verwerkt.

5.1.4 Green Deal

De klimaatverandering en de aantasting van het milieu vormen een bedreiging voor Europa en de wereld. Om die tegen te gaan heeft Europa een Green Deal afgesloten om de economie van de EU duurzaam te maken. In de Green Deal zijn maatregelen opgenomen die voorzien op het efficiënter gebruik van hulpbronnen door over te schakelen op een schone en circulaire economie, herstellen van biodiversiteit en terugdringen van vervuiling.

Deze ambities, veelal ook vertaald in beleidsstukken van onze opdrachtgevers, hebben invloed op het werk van de ODG. Denk hierbij aan nieuwe of strengere normen op de volgende gebieden:

- Energie
- Afval
- Bouw/renovatie
- Industrie
- Landbouw en veehouderij

We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en integreren die in de uitvoering van ons werk.

5.1.5 Meerjarig actualisatie programma

Actuele vergunningen zijn van belang voor het goed en adequaat uitvoeren van de werkzaamheden binnen de ODG. Dit betekent dat vergunningen actueel moeten worden gehouden door ze te actualiseren wanneer daar aanleiding toe bestaat. Vanuit de ODG zijn de aanleidingen om tot actualisatie over te gaan en de werkwijzen die we als ODG daarbij hanteren op een rij gezet. Voor het actualiseren van vergunningen kunnen er bijvoorbeeld de volgende aanleidingen zijn:

1. Uitkomsten van uitgevoerde actualisatietoetsen;
2. Uitkomsten risicoanalyses;

3. Toezicht-, handhavings- of incidentenbevindingen (klachten en ongewone voorvallen);
4. Gewijzigde wet- en regelgeving, jurisprudentie of BBT conclusies;
5. Wensen opdrachtgevers of regionale of landelijke aandachtspunten.

De uitkomsten van deze aanleidingen zijn input voor het meerjarenactualisatieprogramma (MAP), die de te actualiseren vergunningssituaties en een overzicht van de uit te voeren actualisatietoetsen bevat.

Het MAP is voor alle opdrachtgevers ingevuld in 2020. Hieruit blijkt dat de volgende ontwikkelingen op ons af gaan komen die de actualisatieopgave vergoten:

- Een toets frequentie van 5 jaar voor alle inrichtingen zoals in het voorlopige U&H programma aangegeven, in plaats van de gebruikelijke 5 jaar voor IPPC en Brzo/RIE4 inrichtingen en 10 jaar voor de overige gemeentelijke inrichtingen;
- Actualisatie/ambtshalve wijziging van vergunningen m.b.t. de thema's:
 - o Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)
 - o Aspect geur (met name Provincie)
 - o Financiële zekerheid afvalbedrijven
 - o Schone Lucht Akkoord (SLA) – 'onder BBT'
 - o Aanscherping Stikstofemissies
 - o Omgevingswet – Milieubelastende activiteit

Hoewel uiteraard combinaties van actualisaties per inrichting zullen worden gezocht, zal de hiervoor aangegeven actualisatieopgave met de huidige formatie niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Hier zullen keuzes en prioriteringen in aangebracht moeten worden.

5.1.6 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Eind 2020 worden de resultaten van de ZZS-inventarisatie opgeleverd. Voor afvalbedrijven is echter landelijk afgesproken om de ZZS-uitvraag gefaseerd te laten verlopen. Voor 2020 ligt de focus op het dossieronderzoek en het in beeld brengen van de puntbronnen voor Lucht. Vanaf 2021 worden de diffusie emissies naar lucht en indirecte lozingen (via het riool) opgepakt. Of dit kwantitatieve onderzoek doorloopt in 2022 is nu nog niet bekend.

Landelijk is de wens uitgesproken dat ook bij gemeentelijke bedrijven de inventarisatie wordt gehouden. In 2021 zou daar een projectmatige aanpak op kunnen worden ontwikkeld in onze regio, op basis van het huidige project voor de provincies. Landelijk zijn er vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld. De gemeentelijke bevoegde gezagen moeten daar een besluit over nemen.

Voor nieuwe omgevingsvergunning aanvragen maakt ZZS standaard onderdeel uit van het behandelen van de aanvraag.

5.1.7 Wet natuurbescherming

De ontwikkelingen naar aanleiding van de PAS uitspraak van mei 2019 gaan onverminderd door. Het kabinet wil de stikstofneerslag terugdringen om de natuur te versterken en economische groei mogelijk te maken.

Genomen maatregelen zijn o.a. het verlagen van de snelheid op de wegen, veevoermaatregel voor stikstofvermindering en een stikstofregistratiesysteem voor de bouw is in werking. Tegelijkertijd wordt ook gewerkt aan een structurele aanpak van de stikstofcrisis. Een wetsvoorstel voor stikstofreductie en natuurverbetering is naar de Raad van State gestuurd en de PAS meldingen van ondernemers worden geïnventariseerd.

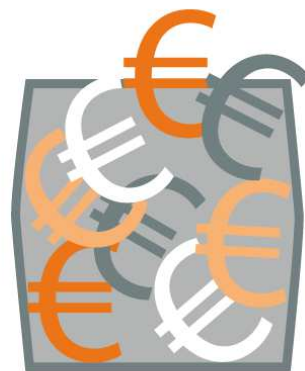
Wat de invloed hiervan is op de vergunningverlening en handhaving door de ODG wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Hierover is intensief contact met de provincie, als bevoegd gezag voor de wet natuurbescherming.

6 ALGEMENE FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

6.1 Algemeen

1. Onze inzet is voor de begroting 2022–2025 om binnen de beschikbare middelen onze dienstverlening aan de deelnemers te optimaliseren. Dit betekent dat wij bij het opstellen van deze kadernota op voorhand niet uitgaan van extra uitgaven of meevallers ten opzichte van de begroting 2021–2024. Echter kent de ODG wel een aantal (financiële) risico's. Hier gaan wij in hoofdstuk 7 verder op in. Mochten deze risico's zich voordoen, dan zal de ODG hier tijdig over in gesprek gaan met het Algemeen Bestuur.
2. De consequenties van het nieuwe financieringsmodel zijn op het moment van schrijven nog onduidelijk en daarom niet in de kadernota opgenomen. In het najaar 2020 zijn deze effecten duidelijk en na definitieve besluitvorming in het Algemeen Bestuur worden de effecten opgenomen in de begroting 2022–2025.
3. Reguliere materiele kostenstijgingen zullen via, de bij de overheid gebruikelijke prijsindexaties, worden meegenomen. Bij het opstellen van de begroting zullen de dan bekende ramingen van het CPB worden gevolgd.
4. Het Algemeen Bestuur heeft aangegeven dat de ODG rekening moet houden met de financiële situatie van de deelnemers bij het opstellen van de begroting 2022.

6.2 Inhoudelijk

1. **Omgevingswet:** voor de invoering van de Omgevingswet is in de meerjarenbegroting 2022–2025 een bedrag gereserveerd van € 100.000. De verwachting is dat dit in 2022 volledig wordt aangewend. Tevens wordt een bedrag van € 100.000 uit de Algemene Reserve onttrokken om productieverliezen te kunnen opvangen.
2. **Financieringsmodel:** voor de invoering van het nieuwe financieringsmodel is in de meerjarenbegroting 2022–2025 een bedrag gereserveerd van € 100.000. De verwachting is dat dit in 2022 volledig wordt aangewend. De financiële verschuivingen door invoering van het nieuwe financieringsmodel zullen tevens worden verwerkt na bestuurlijk akkoord.
3. **IT:** voor de ontwikkelingen op het gebied van IT is in de meerjarenbegroting 2022–2025 een bedrag gereserveerd van € 100.000. De verwachting is dat dit in 2022 volledig wordt aangewend. Daarnaast zal een bedrag van € 200.000 uit de Algemene Reserve worden onttrokken.
4. **Vitaliteit:** voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid van medewerkers is in de meerjarenbegroting 2022–2025 een bedrag gereserveerd van € 100.000. De verwachting is dat dit in 2021 volledig wordt aangewend.
5. **Wet Kwaliteitsborging Bouw:** de precieze consequenties van de nieuwe wet Kwaliteitsborging bouw worden in 2020 voor de ODG in beeld gebracht. Indien dit leidt tot substantiële wijzigingen, dan zal hier een voorziening voor worden opgenomen in de begroting.

6. **Uitvoering taken:** de uitvoering van de inhoudelijke taken en het volgen en voorbereiden op een aantal inhoudelijke ontwikkelingen, zal zoveel mogelijk binnen de reguliere budgetten worden opgevangen. Indien substantiële wijzigingen zich voordoen, dan zal hier bij de begroting 2022 apart op worden teruggekomen. De verwachting is dat vanaf 2022 wijzigingen komen in producten en kengetallen, door alle ontwikkelingen die op ons afkomen (m.n. Omgevingswet).

7 RISICOPARAGRAAF

De ODG voorziet in 2022 de volgende belangrijkste (financiële) risico's:

1. **IT:** zoals u heeft kunnen lezen stijgen de jaarlijkse IT kosten van de ODG in 2021 /2022 noodgedwongen gemiddeld met € 70.000 door de nieuw versie van het zaaksysteem, tijdschrijfsysteem, DSO en Inspectieview. Hier is reeds in voorzien door in de meerjarenbegroting extra IT middelen op te nemen.

IT krijgt een steeds grotere rol in de organisatie en de verwachting is dat de kosten hiervan ook stijgen (extern gedreven vanuit regelgeving of intern om een efficiënte uitvoering te garanderen of om naleefgedrag goed in beeld te brengen). Zoals aangegeven is het de vraag of de IT middelen toereikend zijn om alle aankomende ontwikkelingen op dit gebied te financieren in 2022. Daarnaast is de ODG niet in staat om eventuele tegenvallers op te vangen. Daarom is een bedrag van € 200.000 opgenomen in de risico analyse.

In 2023 moet de ODG over op een nieuw zaaksysteem vanwege het aflopende contract met de huidige leverancier. Het uitvoeren van de aanbesteding om te komen tot een keuze van leverancier wordt gefinancierd met middelen uit de Algemene Reserve (€ 200.000). De ODG heeft nog geen middelen gereserveerd voor de implementatiekosten van het systeem. Indien dezelfde leverancier uit de aanbesteding komt, is de verwachting dat implementatiekosten relatief laag zullen zijn. Echter, wanneer een andere partij de aanbesteding wint zullen die kosten aanmerkelijk hoger zijn. Op de uitkomsten van de aanbesteding hebben wij logischerwijs geen invloed. Het is goed mogelijk dat de ODG in 2023 een incidentele verhoging van de deelnemersbijdrage zal vragen. Hierover zullen wij tijdig met het bestuur in gesprek gaan.

2. **Wet kwaliteitsborging bouw:** de precieze consequenties van het nieuwe stelsel worden in 2020 voor de ODG in beeld gebracht. De verwachting is dat het niet direct invloed heeft op ons vast personeelsbestand, echter is dit ook niet volledig uit te sluiten. Indien dit toch leidt tot substantiële wijzigingen, dan zal hier een voorziening voor worden opgenomen in de begroting voor extra kosten ten aanzien van bijvoorbeeld WW-uitkeringen. Er is een bedrag van € 300.000 opgenomen in de risico analyse.

Risico analyse	Bedrag	Kans	Bedrag
1. IT	€ 200.000	50%	€ 100.000
3. Wet kwaliteitsborging bouw	€ 300.000	50%	€ 150.000
Totaal			€ 250.000

Op basis van bovenstaande risicoanalyse verwacht de ODG dat de weerstandscapaciteit (€ 375.000) toereikend zal zijn om de risico's binnen de exploitatie op te vangen. Mocht een risico zich daadwerkelijk voordoen, dan zal het Algemeen Bestuur hierover geïnformeerd worden bij de voor- of najaarsnota. Vanzelfsprekend zullen wij eerst beoordelen of we binnen de beschikbare begroting prioriteiten stellen om zodoende risico's op te vangen.

